

VAI TRÒ CỦA GIÁO DỤC LIÊM CHÍNH TRONG BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH ĐỐI VỚI CÔNG AN NHÂN DÂN

Trịnh Quang Thành
Phòng Công tác Chính trị, Công an tỉnh Quảng Ngãi

Tóm tắt: Trong công cuộc phòng chống tham nhũng hiện nay, vấn đề giáo dục liêm chính dựa trên nền tảng của tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh ngày càng phát huy tầm quan trọng của tư tưởng chính trị “trung với nước, hiếu với dân”, nói đi đôi với làm; giữa đức và tài; giữa đạo đức cách mạng và đạo đức đời thường của người chiến sĩ công an nhân dân. Đây chính là những phẩm chất của nền tảng đạo đức cách mạng Việt Nam cần được thấm nhuần và phát huy trong giai đoạn mới.

Từ khóa: Vai trò, giáo dục liêm chính, nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh, công an nhân dân

THE ROLE OF INTEGRITY EDUCATION IN SAFEGUARDING THE IDEOLOGICAL FOUNDATION OF HO CHI MINH THOUGHT FOR THE PEOPLE'S PUBLIC SECURITY FORCES

Trịnh Quang Thành
Department of Political Affairs, Quang Ngai Provincial Police

Abstract: In the current fight against corruption, integrity education based on Ho Chi Minh's moral thought plays an increasingly vital role in reinforcing the political ideology of “loyalty to the country, devotion to the people,” and in promoting the unity between words and actions, virtue and talent, revolutionary ethics and everyday morality of the People's Public Security officers. These qualities embody the core ethical foundation of the Vietnamese revolutionary spirit that must be deeply internalized and upheld in the new era.

Keywords: Role, integrity education, Ho Chi Minh's ideological foundation, People's Public Security Forces.

Nhận bài: 22/08/2025

Phản biện: 22/09/2025

Duyệt đăng: 26/09/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh Đảng và Nhà nước đang đẩy mạnh công cuộc phòng, chống tham nhũng và tiêu cực nhằm xây dựng bộ máy trong sạch, vững mạnh, giáo dục liêm chính trở thành giải pháp trọng tâm và bền vững, đặc biệt đối với lực lượng Công an nhân dân. Giáo dục liêm chính giúp hình thành phẩm chất đạo đức trong sáng, ý thức tuân thủ pháp luật và phòng ngừa suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống – những nguyên nhân trực tiếp dẫn đến tham nhũng. Trên nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”, việc rèn luyện phẩm chất liêm chính góp phần củng cố bản lĩnh chính trị, tinh thần trách nhiệm và thái độ phục vụ nhân dân. Bài viết làm rõ vai trò của giáo dục liêm chính trong bảo vệ nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh, khẳng định đây là phương tiện quan trọng xây dựng lực lượng Công an nhân dân “vì nước quên thân, vì dân phục vụ” trong giai đoạn mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nền tảng tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh trong giáo dục liêm chính

Hồ Chí Minh luôn cho rằng người cách mạng luôn cần lấy đạo đức làm gốc trong suốt sự nghiệp cách mạng của mình. Trong Di chúc, Người nhấn mạnh: “Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo

đức cách mạng, thực sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân... Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho đoàn viên và thanh niên, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”. Theo đó, Hồ Chí Minh nhấn mạnh đạo đức cách mạng là nền tảng của người chiến sĩ cách mạng. Có nền tảng đạo đức cách mạng thì sẽ giúp cho người chiến sĩ cách mạng vượt qua được gian khổ, khó khăn, hoàn thành được nhiệm vụ được giao trong sự nghiệp vẻ vang của mình. Như vậy, có thể thấy: đạo đức là một phẩm chất cần có của người chiến sĩ cộng sản, là nhân tố có tính quyết định trong mọi công việc “Mọi việc thành hay là bại, chủ chốt là do cán bộ có thấm nhuần đạo đức cách mạng, hay là không”, “Tuy năng lực và công việc mỗi người có khác nhau, người làm việc to, người làm việc nhỏ, nhưng ai giữ được đạo đức cách mạng đều là người cao thượng”.

Trong nền tảng đạo đức của Hồ Chí Minh, những phẩm chất: Cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư được cho là những phẩm chất cốt lõi để giữ gìn đạo đức cách mạng. Theo Hồ Chí Minh, cần, kiệm, liêm, chính là thước đo văn minh, tiến bộ của một dân tộc. Người viết: “Một dân tộc biết

cần, kiệm, biết liêm, là một dân tộc giàu về vật chất, mạnh về tinh thần, là một dân tộc văn minh tiến bộ”. Cần, kiệm, liêm, chính đối với cán bộ đảng viên lại càng cần thiết, bởi vì: “*Cán bộ các cơ quan, các đoàn thể, cấp cao thì quyền to, cấp thấp thì quyền nhỏ. Dù to hay nhỏ, có quyền mà thiếu lương tâm là có dịp đục khoét, có dịp ăn của dút*”, do đó đối với người chiến sĩ công an nhân dân càng cần phải cần kiệm, liêm, chính, bởi “*Những người trong các công sở đều có nhiều hoặc ít quyền hành. Nếu không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân*”.

Như vậy, có thể thấy: Hồ Chí Minh đã rất chú trọng và đề cao những phẩm chất đạo đức cách mạng. Những phẩm chất đạo đức này không những hữu ích cho toàn xã hội để dẫn dắt xã hội đó đến văn minh, tiến bộ, mà còn càng hữu ích đối với những người làm công việc trong khu vực công, phục vụ nhân dân. Người yêu cầu và đòi hỏi những người chiến sĩ công an nhân dân khi đã mang trên mình trọng trách được Đảng và nhân dân giao phó thì luôn cần phải tu dưỡng, rèn luyện các phẩm chất: cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư để ra sức làm việc, giữ vững kỷ luật, thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng, đấu tranh với những thói hư, tật xấu như: sách nhiễu, hạch sách, cửa quyền đối với người dân, tham ô, tham nhũng tiền của của nhà nước.... Bởi, nếu người chiến sĩ công an nhân dân giữ gìn được phẩm chất đạo đức cách mạng sẽ coi việc công như việc riêng, làm việc hết mình, coi người dân là khách hàng cần được phục vụ, từ đó biết lắng nghe ý kiến của quần chúng, làm cho người dân tin yêu, tạo thành khối đại đoàn kết dân tộc. Đặc biệt là nếu người chiến sĩ công an nhân dân biết cần, kiệm, liêm chính thì sẽ không dám, không muốn và không cần tham nhũng, bởi vì sự tham nhũng đó sẽ khiến họ cảm thấy nhục nhã, cảm đồng tiền đó như ăn đến từng giọt máu của đồng bào. Ngược lại, nếu người chiến sĩ công an nhân dân không giữ gìn được những phẩm chất cách mạng thì rất dễ sa ngã, chạy theo thói hư tật xấu, từ đó bị lôi kéo lợi dụng vào những công việc bất chính, gây tổn hại đến lòng tự trọng của nhân dân và tiền của nhà nước. Do đó, có thể thấy cần, kiệm, liêm, chính là đặc điểm của xã hội hưng thịnh. Những điều trái lại là đặc điểm của xã hội suy vong.

2.2. Giáo dục liêm chính và mối quan hệ với phòng chống tham nhũng

Liêm chính là một khái niệm với phạm trù rộng, được nghiên cứu dưới nhiều lĩnh vực và góc

độ khác nhau. Dưới góc độ xã hội, liêm chính là chuẩn mực trong sạch, ngay thẳng của xã hội, do đó nó điều chỉnh, chi phối hành vi của con người với nhau, con người với tự nhiên và với chính bản thân mình. Dưới góc độ cá nhân, liêm chính là biểu hiện của tính cách ngay thẳng, trong sạch, không vụ lợi tài sản công cho lợi ích cá nhân. Những người có phẩm chất liêm chính là những người luôn tuân thủ nền tảng đạo đức, chuẩn mực xã hội và quy định của pháp luật. Khi con người có phẩm chất liêm chính sẽ thấy xấu hổ, nhục nhã khi vi phạm vào các biểu hiện được cho là không trong sạch, ngay thẳng hoặc các hành vi phạm pháp, vi phạm pháp luật.

Theo Từ điển tiếng Việt thì “liêm” là “không tham lam, trong sạch”, “Chính” là “ngay thẳng, đúng đắn, trái với tà”; Liêm chính là “trong sạch và ngay thẳng”.

Tổ chức Minh bạch Quốc tế (TI) cũng cho rằng: phẩm chất liêm chính ở một cá nhân được thể hiện thông qua các hành vi ứng xử có chuẩn mực đạo đức và luôn tuân thủ theo nguyên tắc được đề ra của tổ chức. Đồng thời, khi cá nhân mang theo phẩm chất liêm chính cũng chính là việc cá nhân đó “nói không” với tham nhũng. Do đó nếu các cá nhân trong tổ chức đều có phẩm chất đạo đức liêm chính thì tổ chức đó sẽ đẩy lùi và ngăn chặn được vấn nạn tham nhũng.

Trong đạo đức tư tưởng Hồ Chí Minh “*Liêm là trong sạch, không tham lam*”, “*Chính nghĩa là không tà, nghĩa là thẳng thắn, đúng đắn*”. Do đó, yêu cầu đặt ra đối với người chiến sĩ công an nhân dân là cần phải có nền tảng liêm chính trong đạo đức của mình. Bởi, khi đã có nền tảng liêm chính thì sẽ giúp cho người chiến sĩ công an nhân dân thực hiện đúng theo các nguyên tắc, thước đo, chuẩn mực của người chiến sĩ công an nhân dân, từ đó nâng cao hiệu quả trong công việc.

Nền công vụ của mỗi quốc gia luôn cần đến hệ thống những giá trị cốt lõi mà hoạt động công vụ phải đảm bảo thực hiện. Có những điểm chung mà mọi nền công vụ đều hướng tới và thực hiện như liêm chính, hiệu lực, hiệu quả, công bằng, hợp pháp, công khai, minh bạch. Chính vì vậy, Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế - OECD định nghĩa liêm chính công là sự liên kết nhất quán và tuân thủ các giá trị, nguyên tắc và chuẩn mực đạo đức chung để duy trì và ưu tiên lợi ích công cộng hơn lợi ích cá nhân trong khu vực công (OECD recommendation of the Council on Public Integrity, 2017 (Khuyến nghị của Hội đồng Liêm chính công OECD)). Do đó, trong khu vực Nhà

nước, liêm chính có nghĩa là luôn ý thức và hành động dựa trên lợi ích công, tránh xa những hành động tư lợi vị kỷ, có thể xâm phạm lợi ích chung. Từ đó, cán bộ, công chức, viên chức luôn đề cao sự liêm chính sẽ luôn phân định ranh giới giữa “việc công và việc tư”; “lợi ích công và lợi ích riêng tư”, nhờ đó tuân thủ nghiêm túc nguyên tắc hành xử “chí công vô tư”.

Từ những khái niệm về liêm chính, có thể thấy: giáo dục liêm chính đóng vai trò quan trọng trong xã hội hiện đại. Bởi, giáo dục liêm chính sẽ tác động giúp đổi tượng (người học) tiếp nhận tri thức, kỹ năng về liêm chính để có thể từng bước làm chủ bản thân, thích ứng thành công với các tình huống nảy sinh trong suốt quá trình làm việc, công hiến. Nhờ đó, cá nhân có đủ khả năng để thực hiện các vai trò xã hội khác nhau. Dẫn đến, khi phẩm chất liêm chính được đề cao, người chiến sĩ công an nhân dân không chỉ có thể tránh xa những hành vi vụ lợi thiển cận mà còn dám lên tiếng và hành động để ngăn chặn những ý đồ thủ lợi cho cá nhân, nhóm nhưng lại xâm phạm lợi ích chung. Người liêm chính sẽ không “mũ ni che tai” trước những biểu hiện tiêu cực, những nhiễu trong hoạt động của các cơ quan nhà nước. Họ không chỉ dám phê phán những biểu hiện tư lợi mà còn có thể hành động để bảo vệ lợi ích chung. Và ngược lại, nếu giá trị liêm chính không được chuyển hóa thành những khuôn mẫu hành vi phổ biến, chuẩn mực ứng xử trong quan hệ giữa công quyền và công dân thì khu vực công trước hết sẽ đối diện với nguy cơ thất thoát nguồn lực, cùng với đó là các mục tiêu phát triển đất nước sẽ đối diện với nhiều thách thức. Nghiêm trọng hơn, nếu phẩm chất liêm chính bị thờ ơ, coi nhẹ và những hành xử bất chính, bất liêm xuất hiện tràn lan thì có thể làm suy giảm niềm tin của công dân vào hệ thống công quyền, đặt cả cấu trúc chính trị - xã hội trước những rủi ro, thậm chí rối loạn.

Từ những luận giải trên, cho thấy: liêm chính và tham nhũng, tiêu cực là hai thái cực, hai mặt của đạo đức. Người có liêm chính thì sẽ không thể và không muốn tham nhũng, tiêu cực, và ngược lại: người đã tham nhũng, tiêu cực thì đã đánh mất đi sự liêm chính cần có của người cán bộ, đảng viên.

Vì vậy, để phòng ngừa, ngăn chặn tham nhũng, tiêu cực “từ sớm, từ xa”, “cả gốc lẫn ngọn”, cần phải giáo dục liêm chính, xây dựng và thực hành văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực góp phần kiến tạo môi trường sống, làm việc lành mạnh với những giá trị đạo đức, nhân văn cao đẹp. Giáo dục liêm chính là giải pháp hữu hiệu

giúp cho người chiến sĩ công an nhân dân nhận thức được đúng đắn những việc mình cần làm, có thể làm và những việc không nên làm để có thể bảo vệ được nền tảng đạo đức của người chiến sĩ cộng sản cần có trước những thói hư, tật xấu và những mặt trái của xã hội hiện đại.

2.3. Lực lượng Công an nhân dân đẩy mạnh học tập liêm chính và phòng chống tham nhũng theo 6 lời Bác Hồ dạy

Trong những năm qua, việc học tập và làm theo Sáu điều Bác Hồ dạy đã trở thành nhiệm vụ chính trị trọng tâm và thường xuyên của lực lượng Công an nhân dân Việt Nam. Đây không chỉ là hoạt động mang tính giáo dục truyền thống mà còn là biện pháp hiệu quả nhằm xây dựng bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, tinh thần trách nhiệm và thái độ phục vụ nhân dân của mỗi cán bộ, chiến sĩ. Qua quá trình triển khai sâu rộng, việc học tập và làm theo Sáu điều Bác Hồ dạy đã chuyển từ hình thức “học tập” sang “làm theo” một cách thực chất, thể hiện qua những việc làm cụ thể hằng ngày trong công tác, chiến đấu và phục vụ nhân dân. Điều này đã góp phần xây dựng lực lượng Công an nhân dân ngày càng trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ và hiện đại, xuất hiện nhiều tấm gương tiêu biểu học tập, noi theo Bác, tạo sức lan tỏa mạnh mẽ trong toàn lực lượng và trong xã hội.

Thứ nhất, cần tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, làm sâu sắc nhận thức của cán bộ, chiến sĩ về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đặc biệt là Sáu điều Bác Hồ dạy trong học tập liêm chính và phòng, chống tham nhũng. Cấp ủy, lãnh đạo công an các cấp cần quán triệt sâu sắc và cụ thể hóa nội dung này thông qua việc ban hành các kế hoạch, chương trình hành động gắn với thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương và Bộ Công an, đặc biệt là Quy định số 09-QĐ/ĐUCA ngày 19-5-2023 của Đảng ủy Công an Trung ương. Việc học tập phải được triển khai bằng nhiều hình thức phong phú như sinh hoạt chính trị chuyên đề, hội thảo, tọa đàm, truyền thông nội bộ và phổ biến trên các phương tiện thông tin, nhằm lan tỏa tinh thần “học thật, làm thật”.

Thứ hai, đẩy mạnh việc nêu gương trong học tập và làm theo Sáu điều Bác Hồ dạy, coi đây là giải pháp đột phá nâng cao hiệu quả giáo dục liêm chính và đạo đức công vụ. Mỗi cán bộ lãnh đạo, chỉ huy phải là tấm gương sáng về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và phong cách gần dân, trọng dân, vì dân

phục vụ. Việc nêu gương không chỉ thể hiện qua lời nói mà phải bằng hành động cụ thể, thường xuyên trong công tác và đời sống. Đồng thời, cần phát hiện, tuyên dương và nhân rộng các điển hình tiên tiến trong học tập, công tác, chiến đấu và phục vụ nhân dân. Những tấm gương tiêu biểu cần được tuyên truyền rộng rãi để tạo sức lan tỏa, động viên cán bộ, chiến sĩ phấn đấu noi theo, góp phần củng cố niềm tin và sự ủng hộ của nhân dân đối với lực lượng Công an nhân dân.

Thứ ba, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc học tập và làm theo Sáu điều Bác Hồ dạy. Mỗi cấp ủy, lãnh đạo phải xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá cụ thể, định kỳ, gắn với thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW (2016) và Kết luận số 01-KL/TW (2021) của Bộ Chính trị. Cần có sự tham gia của người dân trong giám sát việc thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy thông qua các kênh góp ý, phản hồi minh bạch, đặc biệt là khảo sát định kỳ về mức độ hài lòng của nhân dân đối với lực lượng công an. Việc thu thập ý kiến phản hồi của nhân dân không chỉ giúp đánh giá khách quan hiệu quả triển khai mà còn là căn cứ để điều chỉnh, cải tiến các hoạt động thực hiện Sáu điều Bác dạy phù hợp với yêu cầu thực tiễn.

Thứ tư, giữ vững kỷ luật, kỷ cương và nâng cao hiệu quả công tác tự phê bình, phê bình. Cấp ủy và lãnh đạo các đơn vị cần thực hiện nghiêm túc quy định về tự soi, tự sửa, lấy Sáu điều Bác Hồ dạy làm thước đo đạo đức, lối sống và năng lực công tác. Mỗi cán bộ, chiến sĩ, dù ở cương vị nào, đều phải thường xuyên rèn luyện, tự kiểm điểm bản thân theo lời dạy của Bác: “Đối với tự mình, phải cần, kiệm, liêm, chính” để giữ mình trong sạch, vững vàng trước cám dỗ, không sa ngã, luôn coi “danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất”. Cùng với đó, phải kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện cơ hội, vụ lợi, tham nhũng, tiêu cực; biểu dương và bảo vệ những cá nhân tích cực, dám đấu tranh

chống lại các hành vi sai trái, tiêu cực trong nội bộ, góp phần xây dựng môi trường văn hóa công vụ trong sạch, lành mạnh.

Thứ năm, chú trọng công tác sơ kết, tổng kết các nghị quyết, chỉ thị, quy định và phong trào liên quan đến việc “Công an nhân dân học tập và làm theo Sáu điều Bác Hồ dạy”. Việc tổng kết, đánh giá cần được thực hiện định kỳ hằng năm hoặc theo giai đoạn, để nhìn nhận một cách toàn diện kết quả đạt được, những hạn chế, khó khăn và nguyên nhân, từ đó đề xuất giải pháp khắc phục, đổi mới phương thức triển khai. Đồng thời, cần lồng ghép việc tổng kết với khen thưởng, động viên kịp thời các tập thể, cá nhân tiêu biểu, góp phần thúc đẩy phong trào ngày càng đi vào chiều sâu và lan tỏa mạnh mẽ trong toàn lực lượng.

Việc đẩy mạnh học tập và làm theo Sáu điều Bác Hồ dạy không chỉ là trách nhiệm mà còn là nhu cầu tự thân của lực lượng Công an nhân dân trong giai đoạn hiện nay. Đây là nền tảng để giáo dục liêm chính, phòng chống tham nhũng, xây dựng lực lượng “vì nước quên thân, vì dân phục vụ”, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân, bảo vệ nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh và sự nghiệp cách mạng của Đảng, hướng tới mục tiêu xây dựng lực lượng Công an nhân dân trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

III. KẾT LUẬN

Học tập liêm chính và phòng chống tham nhũng là một trong Sáu điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân. Nội hàm liêm chính và phòng chống tham nhũng được chứa đựng trong những điều dạy của Người là những giá trị tư tưởng, đạo đức nhân văn cao quý, là di sản tinh thần quý báu, là kim chỉ nam cho việc xây dựng lực lượng Công an nhân dân ngày càng cách mạng, chính quy, tinh nhuệ và từng bước hiện đại. Để việc học tập, làm theo Bác đạt hiệu quả thiết thực.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb Chính trị - Hành chính, H.2011.
 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.9, tr.283
 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.5, tr.148
 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.5, tr.642.
 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.5, tr.641
 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sdd, t.5, tr.104.
 Nguyễn Như Ý (1998). *Đại từ điển tiếng Việt*. H. NXB Văn hóa thông tin, 1998, tr. 1018, 367, 1018).
Hồ Chí Minh toàn tập (2011). Tập 6. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 126
 Nguyễn Phú Trọng (2023). *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*. H. NXB. Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 21.
 10. Chính phủ (2023), *Báo cáo tổng kết 10 năm thực hiện Chiến lược quốc gia phòng, chống tham nhũng đến năm 2020*. Hà Nội